

La Guerra de les Galàxies

Soviètics i americans, a la recerca d'un acord

Ernest UDINA

L'any 1984 havia estat definit en el camp de les relacions internacionals com «l'any dels euromíssils», segons l'encertada fórmula que proposà poc abans de la seva mort, a la fi del 1983, el gran polític francès Raymond Aron. Ha estat el primer any d'aquesta dècada, la de la definitiva eclosió de les armes nuclears, sense cap tipus de negociació entre les dues grans potències.

Tot pot canviar a partir d'ara. S'han posat grans expectatives en l'encontre Shultz-Gromiko del set de gener a Ginebra. Ja és un fet històric que els soviètics acceptin anar a la mateixa ciutat d'on el novembre de 1983 van fugir, tancant la porta de la negociació. Encara és més important que els dirigents del Kremlin ja no mantinguin, com han fet durant el darrer mig any, que només volien negociar sobre la desmilitarització de l'espai. L'avançatge dels Estats Units en aquesta militarització i la negativa soviètica a desmuntar els míssils SS-20, a canvi de la no-instal·lació dels euromíssils, han estat els dos factors que duïeren els dirigents del Kremlin a una postura, ara ja revisada, de només voler dialogar sobre l'espai.

La nova trobada de Ginebra coincideix amb un nou desplegament, a través dels mitjans de comunicació occidentals, de la «nova ideologia» de Ronald Reagan. En presentar el vint-i-tres de març de 1983 la seva SDI (Iniciativa de

La trobada Reagan-Gromiko inaugurarà una nova etapa

/ Arxiu

Defensa Estratègica), el president, ara triomfalment reelegit, intentà considerar acabada la doctrina de la «dissuasió nuclear», que ha tingut com a dartera gran passa occidental la instal·lació dels euromíssils. Ara, la iniciativa de Reagan, comunament dita «Guerra de les Galàxies», intenta sobretot evitar, amb el paraigua de l'espai, que la lluita nuclear arribi a esclatar, evitada per un nou mecanisme que anul·laria des de l'espai exterior la necessitat de la resposta immediata. El mateix Reagan ha dit que l'objectiu d'aquesta «Guerra de les Galàxies» és «una millor base per dissuadir qualsevol tipus d'agressió».

Encara no és clar fins a

quin punt la nova estratègia de Reagan, que ha planejat sobre l'encontre Shultz-Gromiko, és més que una simple propaganda o ciència ficció. El que sí que és evident, però, és que, amb aquesta proposta, i a través de la insistència de la Casa Blanca, la Unió Soviètica s'ha vist abocada a negociar, encara que sigui tornant-se clarament enrere en la negativa a tot diàleg sobre míssils de curt i llarg abast.

Creure, però, que la Unió Soviètica realitzarà també altres renúncies —cosa en què segueix esperançant Reagan— és abocar al fracàs aquest primer contacte. Durant dos anys de negociació a Ginebra, de 1981 a 1983, els soviètics insistien que els

Estats Units no volien cap acord, sinó simplement fer veure que negociaven per guanyar temps. Comprovant després la instal·lació dels euromíssils, aquest judici soviètic no era pas especialment desencertat.

El diàleg, a partir d'ara, no pot continuar, doncs, com en el primer any d'aquesta dècada. Si no s'arriba a acords concrets, un nou tipus de guerra freda, que deixarà en l'anècdota la guerra de paraules de 1984, espera la humanitat.

Per això, és ben important que el dur Reagan ja no es deixi arrossegar més pels sectors durs de la seva administració i que mostri, després de la gran victòria electoral, que és capaç d'arribar a signar acords concrets, com a garantia per a una pau, que fins ara ha esbombat molta paraula. Després del fracàs de la seva «opció zero» i de tot intent d'arribar a acords amb els soviètics, l'administració Reagan —a qui, certament, ha sortit ben rendible fins ara l'estratègia dura— ha de saber obrir un nou camí en l'amenaça diària a la pau, que acaba de mostrar-se de nou, encara que accidentalment, en l'afer d'un míssil soviètic perdut que creuà, per Noruega, l'espai de l'OTAN.

Aquest episodi que fa pensar en una «guerra accidental», però igualment mortífera, és un bon avís per a les dues grans potències i especialment per la inquieta Europa Occidental, que recorda de nou com, sense la falta d'acords, tot és possible, una vegada llançades les grans potències a una escalada nuclear que caracteritzarà l'any 1985 com aquell en què ja no és prou la terra i han cercar, en conseqüència, la militarització de l'espai exterior.